

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIODICH SATIRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.
NUMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.
Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18

TOT ESTIRANT LO NYINYOL.

Vaja, siguémbi. Ja ha passat lo diumenje; ja torném á tenir frente á frente als sis enemichs del home; per vence'ls á copia de suadas y estiradas de nyinyol.

N' hi ha que diuen que 'l dilluns es la festa dels sabaters. ¡Un rabe frejit es festa! No pas per mí... ¡malvinatje la pega!

Es á dir, jo soch sabater á la mèva manera. Los sabaters no més fan las sabatas, jo, un copson espatlladas, las adobo. ¡Qué tants ambuts! Clar, soch ataconador, no me 'n dono vergonya, perquè tant noble es l' ataconador com lo general; tots nos guanyem la vida, cadescú á la seva manera; jo posant mitjas solas y talons y ells posant plassas en estat de siti.

Jo en lo mèu bras me la passo millor que més de quatre que tenen millons y remillons. Tinch salut y feina, poch mal-de-caps y un fetje sobre tot, com lo de una rajada, qu' en tolas las pedreras de Montjuich hi ha prou pedras per posarmhi.

De aquest mal si que no 'n perillo.

Fins m' estalvio 'l mal-de-cap de tenir nom. Soch bört, y per firmar en posant Ventura, ja estich llest; quan n' hi ha més de quatre que per posar la seva filiació y apellidos están una hora y al cap devall per que 'ls castellans no 'ls hi trobin la pronuncia assentada.

Los meus pares per estolviarme aquesta feyna y la de treure cédula, fé de batisme y fins la quinta, van tenirme prou portantme al carrer de Ramalleras y fiantme per aquell forat rodó, tal com si duguessen lo gall al forn.

De allí al Hospici y del Hospici á ca 'l amo ataconador del carrer de 'n Llastichs, que á copia dels set calzers de amargura, va lograr ensenyarme 'ls fonaments del difícil art de obra prima.

Als vint anys ja posava solas y talons ab tal salero, que si hagués pogut dar-me á coneixe, estich segur que 'ls currutacos d' aquells temps, fins se n' haurian fet posar á las botinas de nou en nou.

Pero ni l' amo se 'n va cuydar, ni l' mèu orgull de artista podia acostumar-se al bombo.

Y 's van an r pasant los anys de la mateixa manera, sense glorias pero tambe sense fatigas. L' amo era viu-do, m' estava ab ell. Tota la senmana treballavam, sens descans; lo diumenje, passejavam per Muralla de Mar, guaytant los barcos, fins á l' hora del dinar. A la tarde, al cafe del Perú, frente la Vireyna y al vespre, després de haver sopat, cap al lilit.

Ja tenia trenta dos anys, y la mèva vida era la mateixa que quan vaig entrar á casa d' ell; sens ambició, may havia volgut saber lo que guanyava, y si algun cop la conversa s' aportava de parlar de interessos, 'm deya que jo era son hereu.

Y 's va morir, cumplintme la paraula donada. Tot lo

de sa casa va ser mèu, son capital eran nou unsas de perruca, y una arroba ab cuyro.

Tal com ho vaig heredar ho conservo ab alguns ahorros que hi he afeit ab disset anys.

La mèva vida es la mateixa. Sols que com que are la Muralla es á terra, me 'n vaig cada diumenje frente 'l Presiri de Sant Pere, á veure jugar á botxas.

Ni ploro penas, ni envejo felicitats.

He sentit parlar del matrimoni y del amor y de altres romansos; no 'n se res. ¡Donas! No 'n vull cap. Tal volta l' aburrimient que m' inspiran es degut al recort de que la mare 'm va abandonar sacrificantme al deshonor de tenirme per fill.

Per lo demés estich tranquil. Lo delit que pèl treball sent la joventut, se me 'n ha anat ab lo temps. Pero la feyna que no puch fer avuy la faig demà.

May m' apuro. Tot lo vehinat me coneix y m' estima. L' escala ahont treballa es vella y sas parets me guardan de l' ayre y de la pluja. De tants anys com fa que m' hi vehuen, me duhen tal afecte, que 'ls dilluns després de haver estat un dia sense véurelas, las trobo més humidas que de costum com si aquellas gotas fossen llágrimas derramadas per m' ausensia.

Jo li pago son carinyo privant als xicots del vehinat que hi fassan ninots ab lo guix que d' amagat del mestre afanan d' estudi.

A copia de mirar y tenir sabatas entre las mans, hi arribat á veure'm identificat ab aquells atrotinats objectes, y cada puntada que 'ls dono, cada tatxa que hi clavo, 'm sembla que entro en lo fons del seu cor y allí endevino las visicitudes que ha passat extreyent entre sos lligams, un peu que presoner y amo al mateix temps, l' ha obligada á trepitjar tal volta la suntuosa alfombra com las humidas rajolas del calabosso de casa la Ciutat.

Si ellas poguessen parlar, ¡quántas vegadas al contarme la seva historia, haurian acabat de ferse trossos entre mos dits!

Per sa fesomia coneix lo borcegui del noy de set anys, que 's distingeix, pèl complicat adop que necessita. La sola foradada y descusida del cuyro que ab gran divertiment del xicot anava sent repicar lo peu á cada pas que dava. Forats per tot arreu, lo cuyro roig y pelut y las punteras gastadas á mitjas per efecte de las vegadas que ha estat ajenoitlat entre estudi y pèl carrer jugant á balas.

Agafó una botina de satí, tant petita y bufona que sembla aquell's capsas de mistos que antes s' estilavan y que 'n deyan de la *sabateta*. No te res més que un tall allí ahont se 'n diu lo pont. No hi se res y aquella ferida la degué rebre per las propias mans de sa mestresa. L' hi feyan mal y no podia ballar.

Veus aquí 'ls pèus d' un garrell. No més s' han de cambiá 'ls talons. Per lo que 's coneix las pantorrillas de aquest mestre, podrian servir d' ull al pont de Molins de Rey.

Unas sabatas de panyo, que s' hi ha de posar doble

sola. ¡Poagre segur! Hagués tingut son amo bona conducta, no l' hi doldria que 'l peu anes un xich arran de terra.

De vegadas me portan pessas que no tenen cura perquè en aquest mon tot te fi, fins las sabatas. Pero hi ha gent que no ho volen entendre, y quan compran un parell se crehuen que alló ha de ser una catedral.

M' arriban á amohinar.

—¿No véu dona que no tenen remey? La sabata es com un cos. Si axis que una persona 's troba un xich malament corra á ca 'l metje, la major part de las vegadas ab quatre xicras de medicina está curada. Si vosté m' hagués dut aquestas sabatas quan se van comensá á estripar, ab un pedasset y unas mitjas solas, tot quedava arreglat. Pero are, ¿ahont vol que posi la lesna si aixó sembla més aviat un ret que una sabata? Vosté 'm porta un malalt que no té cura. Té tots los mals plegats. ¿Véu, aquesta grogor del cuyro? Aixó es lo cólera: los estrèps, verola negra; aquest forat de la sola es una sangria que no 's pot estroncar; los talons son fracturats ab estellas y á la velluria, y 'ls ullets tenen la gota serena. Cab sabaté del mon hi pot fer res: no hi valen remeys, ni consultas: jo com á metje l' hi aconsello que las sagramenti portantlas uns quans días més, y cuan los peus las abandonin que es com si diguessem quan l' ànima 's separi del cos, fasilshi di un bé y després las tira al cabás del escombriaire.

Sembla que ab aquestas rahons haurian de quedar convensuts; pero cá. Diuen que no vull ferho, que fja soch rich y no se quantas cosas més.

De vegadas li tiraria 'l mitj coco pèl cap ab pastetas y tot.

Se pensan que l' ataconador es un *ciralo todo*. Jo soch del art, y las mèvas sabatas no fan pas miracles, duran mentres poden y en acabat vinga un parell nou.

Axó es com la vida: s' espatlla la persona: si 's pot, s' adoba. ¿Qué no 's pot adobar? Al cementiri.

L' home vé á ser una sabata, y 'l temps es un animal ab molts peus, pèl istil dels *cent camas*. A cada peu, una sabata. ¿Qué 's mort una persona? Donchs fora. ¿Qué 'n neix un' altra? Donchs vinga posarla al peu que havia quedat descals.

J. DERN.

AIDA.

Me jugaria qualsevol cosa. ab permis del Governador de la provincia. que vostés encare no han anat á sentir l' *Amleto* ni la *Aida*.

Vaja, confessimho: ¿veritat que no hi han anat?

Prou que ho sabia, si jo no hi he faltat cap nit.

Ja veuran, no es cap deshonor y jo 'm guardaria bé de ficarme en llibres de caballeria. perquè las qüestions de interessos son molt delicadas, si no 'ls portés

afecte. ¡Nos coneixem desde l'xexanta cinch! Allavors jo vaig comensar a escriure en lo *Tros de paper*, mès que crítiques, resenyes dels espectacles musicals dels nostres teatros.

Durant aquest temps he passat temporadetas de quatre y cinch anys sense obrir la boca, per què jo no tinc la costum de parlar de tots los espectacles sino solzament dels que mereixen la pena de que un hom se'n ocipi.

Are, per exemple, lo teatro del Bon Retiro hauria anat fent operas hasta l' dia del judici, sense que jo m' hagués pres lo treball de dirlos hi ni una paraula. No sabria pas com posarmhi. Pera mi l' art no admet brometas. ¿Què 'ls hauria pogut atabar? ¿Las novas butacas de regilla? ¿La vela blanca y blava que cubreix lo sostre? ¿Los quatre rals que costa la entrada?

Vaja, siguin franchs, qu' 'ls ha' agradat alguna cosa mès a vostés?

Perque vostés hi han anat. ¡Ja 'ls hi vaig veure ja, dolents! Es clar aquest dimoni de *bolsa*, are no vol pujar y las bonas companyias d' opera costan un polvo.

Al Principal desseguida se'n farán un parellot de duros, y la qüestió es passar la estona, jo ja ho veig.

Pero jo 'ls he de dir la veritat, després dirian que no 'ls aviso.

L' *Aida* que 's fa avuy en lo Teatro Principal es mès que una representació, es un aconeximent musical.

L' asar y l' meu amich Brugada, han reunit un *cuartetto* d' artistas que ab dificultat tornaran a trobarse junts. La Teodorini, la Pasqua, en Barbaccini y en Roudil, tot un *conclave* d' artistas presidit per lo mestre Goula, s' han apoderat de l' obra mestra d' en Verdi, ab un carinyo, ab una inspiració, ab un entusiasme tal, que n' han fet una creació que formarà época en los fastos teatrals de Barcelona, com aquella celebre *Traviata* cantada per en Landi y la Peruzzi, en lo mateix teatro, com lo *Ballo* cantat en lo Liceo, per en Mario y la Barbot, com la *Cenerentola* que en aquest últim teatro varen cantar la Mongini, la Borghi y l' Everardi.

Per ço 'ls aconsello que no la perdin, consensut de que mès los dolidrà no poderla recordar algun dia que 'ls diners que se'n farán are pera véuerla.

Per la mèva part la visito cada dia com a una amiga que se que no la tinc de tornar a veure may mès.

La Pasqua, en Barbaccini y en Roudil, ja i' havian cantada cadahú pel seu cantó en altrás temporadas; conquistant las simpatias del públich del Liceo.

Ja he dit en altra ocasió que pera mi la Pasqua es la millor *Amneris* que hem sentit a Barcelona y are m' hi afirmo y ratifico. Ho té tot: veu, escola, sentiment y figura.

En Roudil es un baritono de debó que sembla fet expres per la interpretació del paper d' *Amonastro*.

D' en Barbaccini tothom sab que es un tenor discret, plé d' arranques d' entusiasme que ja en lo Liceo s' havia dat a coneixe en la mateixa ópera.

Lo que no sabia ningú, era que la Teodorini que venia a Barcelona per primera vegada a fer lo segon teatro, fos una *triple sfogatto* de *prmissimo cartello*, sent aixís que casi 's pot dir que surt del Conservatori perque no ha cantat mès que en la *Scala* de Milan, y no ho sabia ningú, ja que es molt poch frequent que una artista que comensa la carrera, a mès de cantant correcta, siga una *actris* dramática de primera forsa. Es a dir, que la Teodorini ha comensat per hont acaban las altrás artistas.

En lo meu concepte, aquesta nova intérprete de la *Celeste Aida*, ha sigut la que ab la seva fibra ha despertat l' entusiasme dels seus companys en la execució d' aquesta ópera.

¡Quinas frases mès sentidas! ¡Quin cor! ¡Quin entusiasme! ¡Quina melancolia mès poética y mès interessant!

Al seu costat s' han de treure fabas d' olla pera no quedar completament en la sombra.

Després que ella ha dit aquell dolas paraulas de la *romanza*, ab que comensa lo tercer acte: *¡O verdi colli... ó profumate rive, o patria mia mui più ti rivedro!* tant plenas d' anyoransa unas vegadas, y tant sentidas y apassionadas altrás, s' ha de ser un baritono de debó com en Roudil, per no fer un paper de senyor Mariano o de Simon de Nantua.

A mi m' vá fer comprendre lo que val en Roudil, la bona competencia que vá sostenir ab la Teodorini en lo gran *duo* que comensa: *Rivendrai le foreste imbal-samate*. En Roudil vá quedar com un home en aquesta pessa de *padre y muy señor mio*, es a dir, vá estar millor que sempre. ¡No se d' ahont se treu la veu! Al méns ne té cinquanta plomas!

Després de sentir al pare y la filla en lo *duo* citat, un se recorda que ha de sentir al amant, al desgraciad *Rudamés*, es a dir el tenor.

Jo crech que solzament en Barbaccini que a mès de las sevas bonas qualitats artisticas té molts facultats, podia triuñar d' aquesta proba.

Y l' triunfo vá ser complert. Desde la frase: *Pur ti riveggo mia dolce Aida*, hasta l' famós *Io son disonorato*, va ser un seguit d' arranques apassionats de primer ordre.

Aixís se compren que l' tercer acte cantat per aquests tres grans artistas, siga una emoció continua y que

al final fossin cridats vuit vegadas junt ab lo mestre Goula, que 's pot ben alabar de ser un dels primers directores d' orquesta del mon musical.

Mès que dirigir la orquesta, sembla que la magnetisi. Artista per instint, per la inteligencia, pel cor y pel temperament, domina profundament las masses corals é instrumentals, produhint ab la batuta efectes de sonoritat, gradacions de color, tan novas y embelesadoras, que sorprenen molts vegadas y arrebatan sempre.

Té tant geni que ha realisat l' impossible de ser profeta en la seva patria.

Lo públich de Barcelona li ha demostrat aplaudintlo freneticament sempre que dirigeix una ópera.

Lo que es en aquesta, los aficionats a buscar defectes, no ls poden agafar ni ab los trompeters del segon acte, que apesar de ser un miracle que toquin bè, per las dificultats de *embocadura* y del tò en que està escrita, sobretot la segona entrada, aquesta vegada no han tocat malament.

De modo que si no s' agafan ab aquells *negritos*, que distrehuen a la filla del rey d' Egipte, que ho fan ab bastant mala sombra, ja ho poden deixar corre.

A mi m' vá penetrar tant l' *Aida*, que per un moment me vaig olvidar del tractat de comers, de las barretinas y hasta del mateix Camacho.

BONAVENTURA GATELL.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

La companyia d' ópera del Principal, ha comensat a donar algunas funcions en lo Liceo. Lo Sr. Brugada ha dit: «Ja que 'ls Liceístas no venen al Principal, jo me'n anire al Liceo a complaure 'ls» ¡Y encara diran que l' amich Brugada no es amable! Jo m' alegraré moltíssim de que la tentativa l' hi surti bè, y que no l' hi passi lo que diu aquell refrán: «Qui molt abraça poch estreny».

La revista de *Aida* la veuran en altre lloch del present número. En quan a *Lohengrin* diuen qu' està plegat, planxat y a punt de posarse. ¿Quin dia 's posará? Ecco il problema. Ala, ala, vinga la música del porvenir, y tant-de-bó que quedi ab ella ben assegurat lo porvenir de l' empresa.

Al Retiro s' ha posat l' *Affricana*. Lo desempenyo ha sigut verdaderament africà. Segons me diuen en Meyerbeer tracta d' entaular demanda de injuria y calumnia contra en Vallesi.

A Romea benefici del poeta Ubach, autor de la tragedia *Atmodis*. Molts regals y aplausos.

Y ja hi tornem a ser. Per compendre lo depressa que passa l' temps jo m' guio ab lo Circo Ecuestre de la Plassa de Catalunya. Sembla qu' era ahir que vá tancar-se, y no obstant ha passat mitja tardor, tot l' hivern y un principi de primavera.

Lo Circo ha aparegut tot empolaynat: ab la caraneta y ademés ha estrenat un barret nou. En lloch de la vela, porta avuy un barret rodó forrat de zinc.

Lo públich ha sapigut trobarhi d' alló millor. Las tres primeras funcions van ser tres plens: en las demes, Déu n' hi doret.

La veritat es que hi ha una pila d' artistas nous: la familia Briatore, composta de minyons de molta forsa y agilitat, capassos d' alzar a una empresa; los escéntrichs Girard que executan treballs de molt mèrit, y semblan talment arrencats de una caricatura y sobre tot lo clown Billy-Hayden, que arribará a ser mès popular qu' en Tony-Grice, com que, segons diuen es l' inventor del género.

Lo Circo ha sigut lo primer espectacle d' istiu que ha sortit aquest any, y es molt probable que 's realisarà alló que diuen: «Qui pega primer pega dos cops».

N. N. N.

LO PORTER.

Bona vida mentres duri.

Si 'ls tinc de parlar ab franquesa, jo tinc la millor riquesa: soch fadrí sastre y solter. ¡Ves qui la basa m' enpetal! y estich en una escaleta de l' Ensanxe per porter.

Lo ser porté es una ganga, jo si que may per bullanga tinc de ferne provisió, mentres criadas hi habitin, no hi ha por que may me quitin la mèva bona racció.

No m' faltan diners ni vianda, pero fent mès propaganda que cap d' aquells xarlatans. ¡De papers si n' desempenyo! de segur que l' *Malagueno* no n' ha repartit may tants

La raspa del Entresuelo qu' es una que 's diu Consuelo, molts cops baixa y diu: «Porter, quan passi l' meu *Sandunguero*, digui que al vespre l' espero al capdevall del carrer».

Jo l' hi dich—perdi cuidado—ell passa, dono l' recado, després torna ab un paquet y m' diu: «Tingui—ab veu molt baixa, son dos purós d' una caixa de senyor. —Déu n' hi doret!»

La del primer pis es una que 's daieix pr' un de la tuna, millor dit, pr' un Estudiant; jo prou l' hi dich—No s' apuri, ja faré que l' seu mal curi casantse ab vosté al instant.

Ella ab aquestas confiansas quan vè de comprà m' du pansas, ó algun altre requisit; fins molts dias m' ha dut ostras es dir, que lo qu' es de postres n' estich sempre ben provehit,

Al segon pis hi ha un fulano qu' ensenya de tocà l' piano y altres instruments qu' ell sab; jo tant sols per lo que m' tòquia l' hi atrasso molta parròquia y ell m' ho paga a ral' per cap.

Al ters pis hi ha una senyora que un vell rich quan sab qu' es fora son marit, ell s' hi recull: molts voltas per saberho m' ho pregunta, jo l' entero, després cobro... y girém full.

Viu al quart pis una Donya qu' està pintant la Sigon'ya fent las cartas a la gent; jo a tothom dich que no enganya. Bè, res, negocis d' Espanya que jo hi tinc lo tant per cent.

Y aixís d' aquesta manera sens tení ab ningú quimera lo porter viu regalat, burlantse de 'ls que d' ell riuen buscant sols alló que diuen: Poch treball y ben pagat.

MARTÍ REVOLTÓS.

MONEDA DE L' HISTORIA.

ANÉCDOTAS D' HOMES CÉLEBRES.

Se trobava en Prim en una acció, en temps de la Camància. Com de costum ocupava l' lloch de mès perill, tenint al costat un subaltern.

—Miri que aquí no hi estem bè.

—¿Per què? preguntà en Prim, ab molta serenitat.

—Perque hi petan las balas.

—Deixarlas petar.

Encare no havia dit aquesta darrera paraula, una bala toca al subaltern al peu, y cau a terra.

En Prim sense inmutarse ni moure 's:

—¿Véus tonto? Las balas se pre se'n van ab los que tenen por.

Un impertinent anava sempre darrera de Alejandro Dumas, desfentse en elogis del seu pare.

—Soch molt amich del pare de vostre.

—¡Ah, sí!

—¡Oh sí! ¿Y qué tal? ¿Encare escriu?

—Ja ho crech! Ahir precisament vaig rebre carta seva.

Al poeta Muset un dia l' hi recordavan los següents versos, ab que pinta la desnudés de un héroe:

...Nu comme un mur d' eglise;

nu comme le discours d' un académicien.

Que traduhts literalment diuen: ...Nu com una paret de iglesia; nu com lo discurs de un académich.

—Home, l' hi deyan: la falta dels discursos académichs no es pas precisament la desnudés: pel contrari, per lo general, hi ha massa adornos y tot.

Muset vá respondre:

—Si se l' hi presentés un home despullat, que anés vestit unicament de flors retóricas, ¿aniria decent?

ESQUELLOTS.

Som defensors de l' industria nacional; pero aixó no vol dir que pera fer mès memorable l' discurs del nostre bisbe 'ns haguem d' estar d' ilustrarlo, sent com es una cosa que tant se presta a l' ilustració.

Nosaltres ja l'hi havíem dit:

—D. Joseph Maria: vagi a Madrid y voti; pero no enrahoni, no s' emboliqui.

Vá voler enrahonar y es més, vá ferho ab lo cor á la mà, si senyors.

Duya una carga de bonas intencions, y la vá deixar caure sobre 'l públich.

Y com que á Madrid no están pera aguantar cargas de ningú, si al comensar lo discurs, lo saló de sessions era ple que vessava, al acabar, casi no hi havia un' ànima.

L' eloqüencia del bisbe de totes maneres es molt aprofitable.

Quina llástima que no hagués fet un sermó mentres votavan!

De segur que la major part dels senadors haurian fugit per no sentirlo, y 'l tractat no s' hauria aprobat per falta de número.

Tot es l' atinarhi.

Pero encare hi es á temps.

Lo dia que á Madrid se celebri un *meeting* libre-cambista, ja ho sab D. Joseph Maria, vosté se 'n hi vá y parla.

Jo l'hi asseguro qu' encare no 'l veuran, comensaran á desfilir. Donchs vosté se 'n vá al darrera d' ells y parlant sempre.

Y aixís, dirigintlos continuament la paraula 'ls acompanya cap als Pireneus, los obliga á passar la frontera... y 'l miracle está fet.

Cregui que sense libre-cambistas, Espanya semblaria una bassa d' oli.

Ab un decret ván expulsar als juhéus.

Ab una altre decret ván expulsar als moriscos.

Ab un tractat de comers tal vegada expulsaran als productors.

Donchs mirin, als libres-cambistas, no 'ls expulsan sinó ab un sermó de D. Joseph Maria.

Ab aixó, ja véu lo Sr. Bisbe, com nosaltres, impios y tot, l'hi doném la deguda importancia.

Diumenje passat ván celebrarse 'ls Jochs Florals.

Fora del discurs del president que vá ser aplaudit, algunas vegadas ab verdader entusiasme, no hi hagué res més de particular.

Me refereixo als treballs que ván llegir-se.

Eran poesias massa petites pera un saló tant gran.

La reyna de la festa, siguié D.ª Aurea Clavé, la filla del immortal músich poeta.

Qui havia de dirho, que la filla de un republicà arribaria á reyna!

Jo l' hauria nombrada presidenta.

De gent no 'n vulgan més.

Fins las escalinatas del estrado, fins las taulas de la premsa ván ser presas per asalt.

—Ja 's coneix que aquest puesto es lo puesto de la premsa, deya una dama.

—¿Per qué, senyora? vaig preguntarli.

—Perque apretan molt.

L' any que vé 'ls Jochs Florals, cumpliran vinticinch anys.

Sembla que 's tracta de fer una gran festa.

Ademés se 'ls declarará majors de edat.

Ja era hora.

L' altre dia un vigilant vá detenir á un rey, duhentlo á cala Ciutat.

Aquest rey no era altra que 'l célebre marquès de Rays, monarca de la Nova Bretanya ab residencia á Barcelona, representant de una empresa catòlica, apostòlica, romana que té l' alta missió de embarcar infelissos y quedars en terra.

Hi ha que advertir ademés que 'l rey de Nova Bretanya porta sempre un revolver á la butxaca, pèl que puga ser.

La qüestio era que un súbdit d' aquells que plens d' ilusions se 'n ván á Port Breton, y qu' en lloch de trobar la felicitat promesa, 's troban que 'ls *papús* (habitants de l' isla) se 'ls menjan á la patarrallada, després de ferlos dejunar quinze dias com als cargols, havia tornat de l' isla de hont se vá escapar casi per miracle, y volia arreglar comptes ab lo célebre marquès.

Aquest en lloch de treure 's lo porta-monedas, com era regular, vá empunyar lo revolver, tractant de saldar ab balas de plom, lo que no més podia arreglarse ab or ó plata, con *exclusion de calderilla*.

Quan lo vigilant vá adonarse 'n, l'hi prengué 'l revolver, y súbdit y rey feran cap á ca la Ciutat.

Del assumpto n' entenen los tribunals.

Nosaltres creyém que qui n' nauria d' entendre hauria de ser la higiene, y treure aquests *bitxos* de una ciutat culta com Barcelona.

Diumenje que vé, la funàmbula Spelterini tornarà á passar la corda en la Plassa de Toros, ab un jove d' aquesta capital carregat á las espatllas.

Lo jove ha posat per condició portar careta.

Es la millor manera de que no 's veji si 's torna groch.

Se tracta d' obrir l' istme de Corinto.

Una entremaliadura de 'n Lesseps, que no sembla sinó que 's proposi girar lo mon a revés.

¿Veu un istme? Lo parteix y 'n fá un canal. Exemples: Suez, Panamá y Corinto.

¿Veu un canal com lo de la Mancha? Donchs s' hi fá un istme subterrani, es á dir un túnel.

¿Hi ha un desert com lo de Sahara? Donchs se l' ompla d' aygua y se 'l converteix en mar.

Quins homes! Sempre esmenant la plana ó la *planeta* al Creador.

Un dia son capassos de agafar lo mon y tornejarlo com una botxa.

A Portugal ha aparegut un insecte més terrible per las vinyas que la mateixa filoxera.

Aquí també.

Lo d' aquí per are se ceba en las industrias y 's titula: *Liber cambistis vaxtatix*.

En uns exámens de literatura:

—Quins son los poetas llatins més famosos?

L' alumno 's grata 'l cap y calla.

—Un d' ells no l' hi sembla si 's deya Horacio?

L' alumno diu que si ab lo cap.

—Un altre.

—Horacios y Curiacios.

L' extrem de la sensibilitat:—Plorar sobre un accident del terreno.

L' extrem del rigorisme judicial:—Condemnar per atentat á las costums á un individu que ha violat una llei de ménos de dos mesos.

L' extrem de las gangas:—Ser venedor d' ulleras y trobarse que la senyora acaba de ferlo pare de dos *gemelos*.

QÜENTOS.

Jo coneix un jove que es extremat en lo vestir fins arribar á l' extravagancia.

Tot lo seu afany es distingirse.

La seva mare que 'l coneix á fondo, l' hi deya un dia:

—Com hi ha mon, noy, no sè com t' ho arreglarias si tothom se vestís com tú.

Sortint de un restaurant molt car un pare y un fill s' escauben á passar pèl davant de ca 'n Clausolles, ahont, com tothom sab, hi ha alguns estudis de anatomia.

—Papá, diu lo noy. ¿Qu' es aquest home que l' hi han tret la pell?

—¿Que se jo! Será un que haurá anat á menjar al mateix restaurant de hont venim!

—Y allí escorxan aixís. No 'ns han pas escorxat.

—¿Oh! es que aquest infelis vá demanar un parell de plats més que nosaltres.

De un llibre antich: es tot un poema

Un baró trobantse de cassera s' ha de detenir á casa 'l ferrer de un poblet, per fer clavar la ferradura del caball.

Dona la casualitat qu' ell y 'l ferrer se semblan extraordinariament: la mateixa estatura, lo mateix posat, la mateixa cara: nas, ulls, barba, cabell, tot igual. Tots dos se 'n adonan y 's miran.

Lo baró somrient ab maticia, pregunta:

—Digas, bon home, la t-va mare ha sigut per casualitat criada del castell que 's véu desde aquí.

Lo ferrer respon ab molta tranquil·litat.

—La mare no, may hi havia posat los péus: lo meu pare si, hi havia estat molt temps de lacayo.

Lo baró vá mossegarse 'ls llabis.

Un xarlatan que 's dedica á curar mal d' ulls, vá posar lo següent anunci en los diaris.

«Se troba en aquesta ciutat un oculista famós, membre de la Acadèmia de Nova Zelandia y operador de las Cataratas del Niágara:

«*Miopes, cegos, lleigü y convencéuvs!*»

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.

Un primera mossegá
una hu-dos del dos-tercera
del heréu de casa en Pera
y furient se desbocá.
Tot era cridarli ¡Tres!
y tirarlo del ronsal;
mes... feya com en Total,
no volia escoltar res.

UN TAPÉ Y F. DE T.

II.

Tè un total bonich, hermós
la senyora donya Urraca,
y 'l seu hu es criarlo ab dos,
segons diu; pero de vaca.

PAU SALA.

SINONIMIA.

Ay pare ¡quina total
á la tot m' ha dat Pasquall!

AGUILETA.

TERS NUMERICH.

...

Omplir los punts ab números que sumats per tots costats dongan 15.

UN ENAMORAT.

CONVERSA.

—Adèu Rafel.

—Hola Vicens ¿d' hont vens?

—P:é! De veure la xicota.

—¿Encare es la mateixa?

—Sí, home... la... Tots dos ho havém dit.

GIRA MISSALS.

TRENCA-CLOSCAS.

Tè... y rustiula.

Formar ab aquestas lletres lo nom de un personatge de actualitat.

RELOS Y SUOP.

CREU DE PARAULAS.

...

...

...

Primera ratlla, horisontal y vertical: un membre. Segona ratlla: per pescar. Tercera ratlla: població de Catalunya. Quarta ratlla: nom d' home. Quinta ratlla: nota musical. Sexta ratlla: dos vocals iguals.

GEROGLIFICH.

LI

eeeeee

TR

LL LL

SON

IIIIII

I

III

E. ROSÉS.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª—In-fa-li-ble.

2. Id. 2.ª—O-mis.

3. ROMBO.

C
R O M
C O N I L L
M I L L
L L

4. MUDANSA.—Gos-Ros-Sos-Jos-Mos-Pos.

5. COMBINACIÓ NUMÉRICA.

4	8	2	6	1
6	1	4	8	2
8	2	6	1	4
1	4	8	2	6
2	6	1	4	8

6. CONVERSA.—Marqués.

7. LOGOGRIPO NUMÉRICH.—Sevilla.

8. GEROGLIFICH.—Com més petita es la nou més ramó mou.

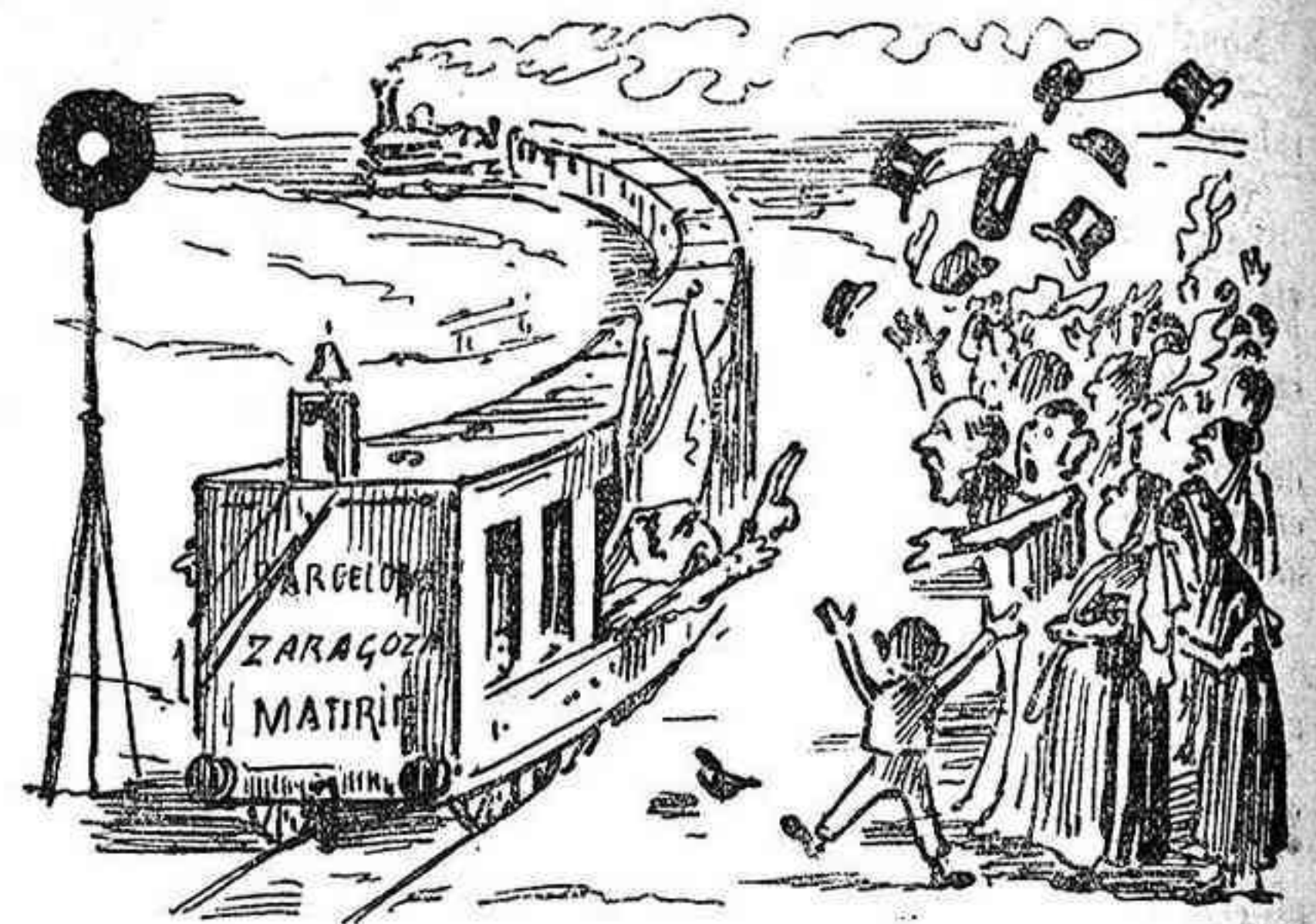
LO DISCURS DEL BISBE ILUSTRAT.

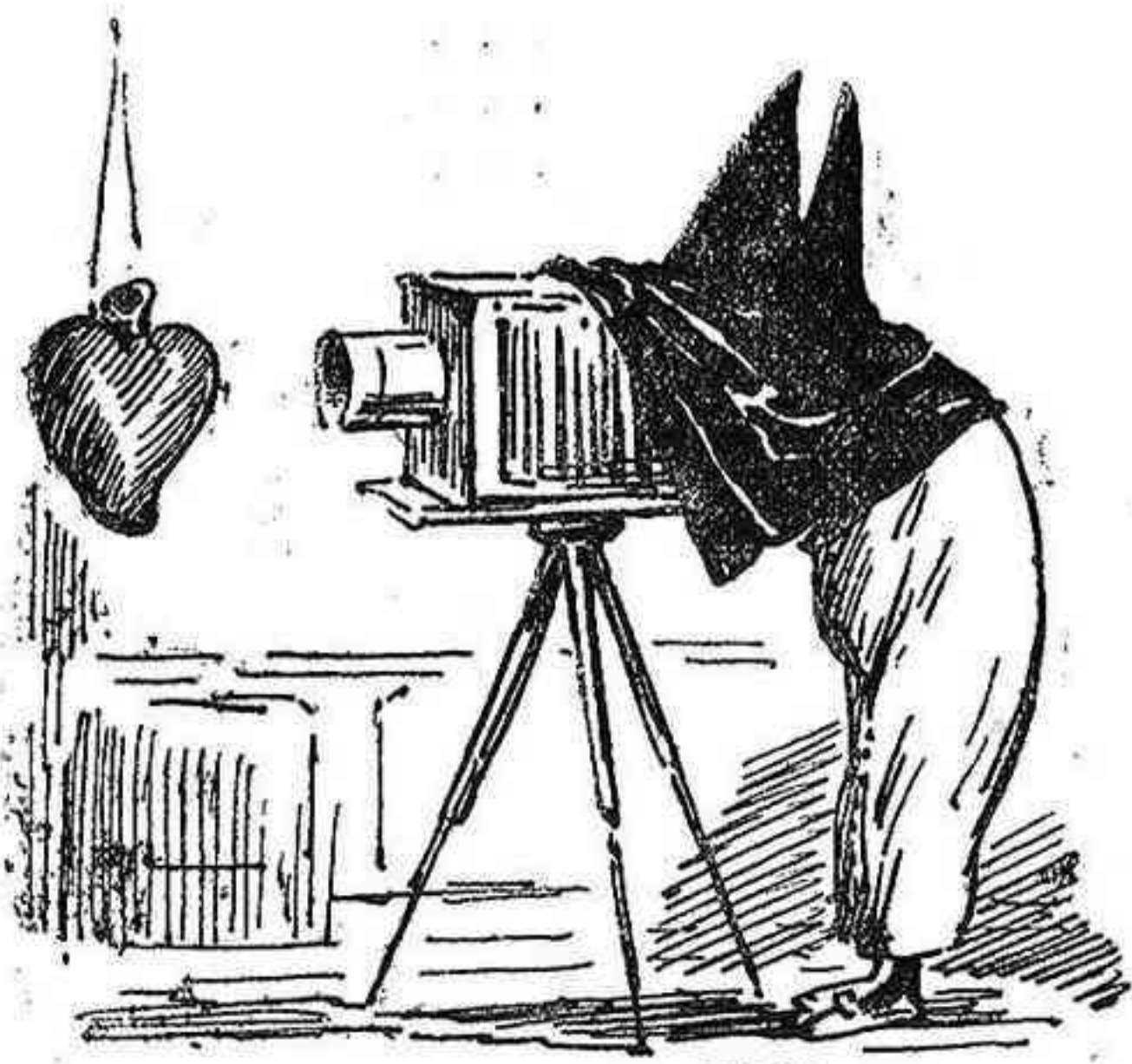
—Señores senadores: Muy eomprometida y difícil es mi situacion en estos momentos.

—Si vierais la espectacion de mi queridissima diócesis de Barcelona.

—No puede apartarse de mi memoria la ovacion de aquellos obreros.

—Voy á hablar al corazon que es el verdadero objetivo.

—Soy español y lo tengo á honra y gloria.

—Y casi soy un hermano del Sr. ministro de Hacienda.

—La industria viene de Dios. Dios dijo al hombre: «Ganarás el pan con el sudor de tu frente.»

—¿Y es honra para una nacion el que otra nacion distinta tenga que vestirla?

—Es un tratado de compañía que el industrial celebra con Dios, poniendo éste las primeras materias.

—Me convengo de que Dios mismo fué el primer industrial.

—Ved porque la Iglesia protectora de todo lo grande y bueno, se muestra tan decidida por las fábricas.

—Señores: cargado con todas las necesidades de todos los obreros de Barcelona...

—Y concluyo elevando mi corazon al cielo...